

TERVEISIÄ PÄÄPOSTISTA

Miika Tarhio

Sinfoniaorkesterien luottamusmiesspäivä pidettiin 2. joulukuuta Helsingissä ravintola Pääpostin auditoriossa. Paikalla oli 29 luottamusmiestä ja valtuuskunnan puheenjohtajaa yhteensä 20 orkesterista sekä liiton hallituksen ja toimiston edustajia. Lähestulkoon kaikki orkesterit olivat siis läsnä. Tarjolla oli keskustelua yhteisistä asioista parhaassa mahdollisessa seurassa. Tuloksena oli tärkeitä evästyksiä liiton sopimustoiminnalle, ajan- ja pukukorvaukset.

Kokouksen muita pääteemoja olivat sunnuntaityöt, radiointi- ja luottamusmiessopimukset sekä henkilökohtaiset palkanosat muusikkopalkoissa. Keskustelu oli vilkasta, eikä kaikkea ehditty käsitelläkään. Vakanssipalkoista ja vakanssien välisistä suhteista keskustellaan myöhemmin järjestettävässä tapaamisessa.

Soitin- ja pukukorvaukset

Toimiston väki selvitti kokouksen aluksi tapahtumien kulkua ja ajankohtaista tilannetta. Kun soitinkorvaukset vuoden 2001 alussa poistettiin työehtosopimuksesta, sovittiin, että kustannustasoja tarkastellaan vuosittain ja sen edellyttämät muutokset toteutetaan. Soitinkorvauksiin voitiin tehdä myös rakenteellisia muutoksia. Sopimukset sovittiin otettavaksi liitteeksi työehtosopimukseen. Liitto asetti soitinkorvaustyöryhmän ja antoi sille tehtäväksi uudistaa nykyisen systeemin, jota rakenteellisten muutosten takia pidettiin muusikoiden piirissä yleisesti aikansa eläneenä. Kustannustason edellyttämät muutokset toteutettiin Kun-

nallisen työmarkkinalaitoksen (KT) kanssa sovitulla tavalla ensimmäisen ja toistaiseksi ainoan kerran vuonna 2003.

Soitinkorvaustyöryhmä esitti KT:lle soitinkorvausten tasoon ja rakenteeseen muutoksia, joille myös intendentit näyttivät vihreää valoa. Esitys ei kuitenkaan kelvannut KT:lle; se olisi halunnut sitoa korvaustason mahdollisten tupojen palkankorotusprosentteihin. Tällaiseen tupojen ajatteluun ei taas liiton mielestä ollut syytä palata. Korvaussysteemi oli juuri siitä syystä erotettu työehtosopimuksesta, että kyseessä ei ole palkankorotusasia, vaan kustannusten korvaaminen. Nykyisessä kunnallisten muusikoiden työehtosopimuksessa ei siten ole soitinkorvauksia koskevaa liitettä.

Korvaustaso laahaa siis kaupunginorkestereissa vuoden 2003 hintatasossa. KT:n hylkäämä esitys on tämän vuoden kuluessa otettu lähes sellaisenaan RSO:n ja HKO:n soitinkorvaussopimusten pohjaksi. Asiassa on pyritty etenemään samaa mallia noudattaen paikallisen sopimuksin myös muissa kaupunginorkestereissa. KT:sta saadun tiedon mukaan paikalliset sopimukset ovat mahdollisia tässä asiassa.

Paikallinen vai yleissopimus?

Keskustelu toi esiin ensinnäkin sen, että soitinkorvaustyöryhmän esitys ei ole aiheuttanut sanottavaa purnausta muusikoiden piirissä. Esitystä tukevat siis sekä muusikot että intendentit. Joissakin orkestereissa on sinänsä aivan ymmärrettävästi kyselyt uudistuksen perusteita ja epäilty oman soitinkorvauksen voivan laskea. Yleensä on kuitenkin ymmärretty se, että korvaustason laskukin on mahdollinen, koska kyseessä ei ole palkka, vaan kustannusten korvaaminen. Yhtä ymmärrettävää on sekin, että kysyttäessä aina löytyy kaupunkia, joiden talous ei kestä mitään rahanmenoa tietävää sopimista.

Keskustelussa luottamusmiehet olivat yleisesti huolissaan tilanteesta. Kävi ilmi sekin, että joi-

denkin intendenttien mielestä mitään paikallisia sopimuksia soitinkorvauksista ei edes tarvita, koska vuoden 2003 korvaukset ovat voimassa! Yleisin vastaus kysyjälle oli se, että "vanhoilla hinnoilla" mennään, kunnes ehkä tulee uusi yleissopimus. Aiheellisesti kysyttiin, miksi KT tekisi uuden yleissopimuksen, kun näköjään yhtä hyvin voidaan mennä vanhoillakin hinnoilla. Monen mielestä sopimustilanteen ymmärtäminen ylipäätään vaatisi juristin koulutusta, ja kärjekkäimmissä mielipiteissä katsottiin, että kaupunginorkesterit on jätetty asiassa heitteille.

Kuntatyönantajat näyttävät siis yleisesti lähtevän siitä, että kunhan maksetaan joskus voimassa olleita korvauksia, niin asiat jatkuvat ennallaan. Liiton suositusten mukaisia radiointikorvauksia kyllä maksetaan, mutta joissakin tapauksissa on maksettu ilmeisesti vuoden 2003 korvauksia korotettuna joillakin tupo- tai muilla erillä, joista ei ole tarkempaa tietoa.

Luottamusmiehet maalasivat varsin synkän kuvan: soitin- ja radiointikorvaustilanne kaupunginorkestereissa on juuri nyt erittäin epäselvä ja pitemmän päälle kestävä. Radiointikorvauksista käydään jatkuvia neuvotteluja avustajien kanssa. Paikallisiin soitinkorvausneuvotteluihin ei toden teolla päästä, kun intendentille uskotellaan jonkin "sopimuksen" olevan voimassa. Lisäksi SuoSio on lähettänyt KT:lle kirjeen, jossa toivotaan aloitteellisuutta ja tukea sopimusasioissa. Intendentit toivovat siis yleissopimusta liittojen välille, mikä entisestään vähentää haluja sopia mitään paikallisesti tai ainoakaan ensimmäisenä. Paikallinen kuntasopijapuoli katselee muihin orkestereihin ja vielä KT:hen, josko se noudattaisi SuoSio:n neuvottelukehotusta.

Luottamusmiehet eivät nähneet paljoakaan edellytyksiä järkeväle paikalliselle sopimiselle näissä olosuhteissa. Eräissä kaupungeissa neuvottelutarjoukseen on tartuttu, mutta yleisesti paikallisten sopimusten nähtiin vievän

paikallisiin korvaustasoihin. Toisissa kaupungeissa budjettiaikataulut ja menojen jäädytykset siirtävät asiat hamaan tulevaisuuteen, vaikka halukkuutta sopia asioista ehkä löytyisikin.

KUNPAS-korotukset

Kuntapalkkauksen kehittämisohjelman mukaisten järjestelyerien käytössä on selvä jako niihin, jotka noudattavat kunnallista palkkaohjelmaa pilkkuntarkasti ja niihin, joissa sopimusta sovelletaan soveltuvin osin, kuten kunnallisten muusikoiden omassa työehtosopimuksessa on sovitettu. Soveltuvin osin sopiminen on tarkoittanut järjestelyerien käyttämistä erilaisiin ryhmäjakoihin. Eriä on käytetty myös niiden muusikoiden palkkauksen tarkistamiseen, jotka toimivat taiteellisissa/ohjelmatoimikunnissa tai muissa vastaavissa työyhteisön tukitoiminnoissa. Monissa kaupungeissa on menty myös tasajakoihin. Palkkaohjelman määräykset henkilökohtaisten liisien maksamisesta eivät siis ole käytännössä estäneet erien käyttöä muusikoiden tarpeisiin soveltuvalle tavalle.

Joissakin kaupungeissa linja on myös jyrkentyä. Aikaisemmat hyväksytyt ryhmäjaot on nyt kerta kaikkiaan kielletty. Näissä tapauksissa intendentti ja jotkut muusikot on pantu erottelemaan jyvät akanoista, jotta saataisiin maksettua joillekin henkilökohtaisia lisä. Yläkerran määräyksestä on täytetty erilaisia arviointilomakkeita, joissakin paikoissa jopa kerta toisensa perään, kunnes saadaan sopivia tuloksia. Kaikki tämä touhu työllistää luottamusmiehiä entisestään. Tällä sopimuskaudella luottamusmiesten korvauksesta poistettiin yhden viikkotunnin korvauskatto. Silti tämäkään ei muuttanut käytännössä yleistä korvaustasoa ja sopimista mitenkään, vaan vanhoilla korvauksilla mennään tässäkin asiassa.